

Avustukset strategisille yhteistyökumppaneille vuosille 2027–2028

Yhteinen kirkkoneuvosto 29.10.2026
79/02.03.00/2025

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Laitila Anu

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

- 1) hyväksyä liitteenä olevat avustussopimukset sopimuskaudelle 1.1.2027–31.12.2028 seuraavien toimijoiden kanssa: Suomen Anglikaaninen kirkko, Kotiryhmäverkosto ry, Tuomasyhteisö ry, Suomen Merimieskirkko sr, Cantores Minores -kannatusyhdistys ry ja Gospel Helsinki ry.
- 2) hyväksyä sopimuksiin liittyvät vuosittaiset avustukset euromääriltään 24 000 € (Suomen Anglikaaninen kirkko), 53 000 € (Kotiryhmäverkosto ry), 59 000 € (Tuomasyhteisö ry), 125 000 € (Suomen Merimieskirkko sr), 26 500 € (Cantores Minores -kannatusyhdistys ry) ja 45 000 € (Gospel Helsinki ry). Lisäksi kolmelle kumppanille (Suomen Anglikaaninen kirkko, Tuomasyhteisö ry ja Cantores Minores -kannatusyhdistys ry) maksetaan toiminta-avustuksen lisäksi erillinen tila-avustus kiinteistöosaston määrittelemän sisäisen vuokran mukaisesti, joka peritään samansuuruisena vuokramaksuna takaisin.
- 3) valtuuttaa yhteisen seurakuntatyön johtajan allekirjoittamaan sopimukset sekä tarvittaessa tekemään niihin vähäisiä teknisiä tai kielellisiä tarkistuksia ennen allekirjoittamista.
- 4) tarkastaa tämän pykälän välittömästi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Taustaa

Seurakuntayhtymä voi myöntää toiminnassaan avustuksia. Keskeinen säännös tähän liittyen on kirkkolain 15 luvun 1 §, jonka mukaan seurakunnan varoja ja tuloja saadaan käyttää ainoastaan seurakunnan tehtävien toteuttamiseen. Tästä seuraa käytännössä, että avustamisen tulee liittyä seurakunnan lakisääteisiin tehtäviin. Kirkollisverovaroja voidaan käyttää kumppanuusavustuksiin, kun avustettava toiminta on seurakunnan tehtävän mukaista ja edistää sen tavoitteiden toteutumista. Toimintaa voidaan toteuttaa myös yhteistyössä ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Helsingin seurakuntayhtymä on tehnyt useiden kirkollisten toimijoiden kanssa määräaikaista yhteistyö- ja avustussopimuksia, joiden tavoitteena on ollut tukea seurakuntayhtymän strategisia tavoitteita täydentävää toimintaa sekä vahvistaa yhteistyötä sellaisten toimijoiden kanssa, joiden toiminta ulottuu yksittäisiä seurakuntia laajemmalle. Kumppanuuksien avulla seurakuntayhtymä tavoittaa

sellaisia ihmisryhmiä ja toimintaympäristöjä, joita se ei tarkoituksenmukaisesti tai tehokkaasti tavoittaisi yksin omana toimintanaan. Avustus on tällöin yksi seurakunnan perustehtävän toteuttamisen väline.

Aiemmalla kaksivuotiskaudella 2025–2026 yhteisen seurakuntatyön avustussopimusten piirissä ovat olleet Suomen Anglikaaninen kirkko, Kotiryhmäverkosto ry, Tuomasyhteisö ry, Suomen Merimieskirkko ry (muuttunut myöhemmin yhdistyksestä säätiöksi), Via Crucis – Ristin Tien Tuki ry sekä Cantores Minores -kannatusyhdistys ry. Nyt käydyissä neuvotteluissa Via Crucis - tapahtumaan liittyvä avustus on siirretty osaksi yhteisten tapahtumien rahoitusta, kun taas uutena toimijana strategisten kumppanien osaksi on sisällytetty Gospel Helsinki ry.

Yhteisen seurakuntatyön vuoden 2026 toimintasuunnitelmassa asetettiin tavoitteeksi strategisten kumppanuuksien arviointi ja uudistaminen ennen uuden sopimuskauden käynnistymistä. Tämän perusteella kumppaneiden kanssa on käyty neuvotteluja touko-kesäkuussa 2026 sekä valmisteltu esitys uudelle sopimuskaudelle 1.1.2027–31.12.2028.

Kumppanuusneuvotteluissa ovat olleet mukana toimijat, joiden kanssa Helsingin seurakuntayhtymällä on pitkäjänteistä ja vakiintunutta yhteistyötä ja joiden toiminnalla on yksittäistä seurakuntaa laajempi, koko Helsinkiä hyödyttävä merkitys. Valmistelussa ei ollut kyse avoimesta avustushausta, vaan olemassa olevien strategisten kumppanuuksien arvioinnista, päivittämisestä ja uudistamisesta ennen uuden sopimuskauden käynnistymistä. Valittuja kumppaneita yhdistää se, että ne täydentävät seurakuntien omaa toimintaa, toteuttavat kirkon perustehtävää yhteistyössä seurakuntien kanssa sekä tarjoavat sellaista osaamista, tavoittavuutta, verkostoja tai toimintamuotoja, joita seurakuntayhtymän ei ole tarkoituksenmukaista ylläpitää yksin. Pääosin ulkomailla toimivan Suomen Merimieskirkon osalta kumppanuutta puoltaa lisäksi Helsingin seurakuntien jäsenistön merkittävä yhteys ulkosuomalaistyyliin ja monipaikkaiseen elämään.

Kumppanit eivät ole seurakuntayhtymälle uusia toimijoita, vaan niiden kanssa on tehty yhteistyötä useiden vuosien ajan. Yhteistyön aikana seurakuntayhtymälle on muodostunut kattava kokonaiskuva toimijoiden toiminnasta, hallinnosta, taloudesta ja vaikuttavuudesta. Lisäksi osa kumppanuuksista liittyy Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtakunnallisiin tai kansainvälisiin yhteistyörakenteisiin. Esimerkiksi yhteistyö Suomen Anglikaanisen kirkon kanssa perustuu osaltaan kirkkojen väliseen Porvoon sopimukseen, ja Suomen Merimieskirkolla on valtakunnallisesti merkittävä asema kirkon yhteistyökumppanina sekä ulkosuomalaistyylin keskeisenä toimijana.

Asiaan liittyviä sopimuksia on käsitelty aiemmilla sopimuskausilla osana yhteisen seurakuntatyön avustuksia ja yhteistyösopimuksia. Nyt valmisteltu esitys jatkaa tätä toimintamallia, mutta tarkentaa kumppanuuksien tavoitteita, valintaperusteita, seurantaa ja taloudellisia käytäntöjä. Kumppanuuksien seurakuntayhtymätasoisien ja strategisen luonteen vuoksi valmisteluun ja neuvotteluihin on osallistunut yhteisen seurakuntatyön johtajan lisäksi myös seurakuntayhtymän johtaja ja johtajan erityisavustaja.

Päätösehdotuksen perustelut

Valmistelun aikana on käyty kumppanuusneuvottelut nykyisten yhteistyökumppaneiden kanssa sekä arvioitu yhteistyön sisältöjä, tavoitteita ja vaikuttavuutta tulevalla sopimuskaudella. Lisäksi on valmisteltu yhteiset kriteerit strategisille kumppanuuksille. Kriteereissä painottuvat toiminnan kaupunkitasoinen vaikuttavuus, yhteys kirkon perustehtävään, seurakuntien toimintaa täydentävä rooli, yhteistyön vaikuttavuus ja tavoitteellisuus sekä kumppanin kyky pitkäjänteiseen yhteistyöhön. Neuvotteluissa on korostettu molemminpuolista kiinnostusta säännölliseen tiedonvaihtoon sekä vuosittaisiin tapaamisiin, joissa arvioidaan myös

avustusten käyttöä ja kumppanuuden kehittymistä. Arviointikeskustelut muodostavat perustan esitettyjen avustusten ja sopimuskauden tavoitteiden raportoinnille.

Yhteistyön tavoitteiden määrittelyssä lähtökohtina ovat olleet Kirkko Helsingissä -strategian kumppanuuksia, verkostoyhteistyötä, osallisuutta ja strategisia kohderyhmiä koskevat kirjaukset. Samalla neuvotteluissa on pyritty vahvistamaan yhteistyön tavoitteellisuutta, vaikuttavuuden arviointia sekä päätöksenteon ja rahoituksen läpinäkyvyyttä. Uudistettu ja aiempaa yksityiskohtaisempi sopimus pohja määrittelee avustusten maksuperusteena olevat yhteistyön tavoitteet, toimenpiteet ja avustuksiin liittyvän raportointivelvollisuuden.

Valmistelun perusteella esitetään, että nykyiset strategiset kumppanuudet jatkuvat sopimuskaudella 2027–2028 lukuun ottamatta Via Crucis – Ristin Tien Tuki ry:tä, jolle osoitettava avustus siirretään osaksi yhteisten tapahtumien rahoitusta ja valmistelua. Samalla esitetään, että strategisten kumppanuuksien joukkoon lisätään toisena musiikkiin liittyvänä toimijana Gospel Helsinki ry, jota on tähän mennessä tuettu yhteisen seurakuntatyön varoista erikseen. Kumppanuuksien tavoitteet on päivitetty vastaamaan nykyistä paremmin seurakuntayhtymän strategisia painopisteitä sekä kumppaneiden toiminnan erityispiirteitä.

Valmistelussa on lisäksi arvioitu tilojen käyttöön liittyvien kustannusten läpinäkyvyyttä. Esityksen mukaan niille kumppaneille, jotka käyttävät seurakuntayhtymän tiloja (Suomen Anglikaaninen kirkko, Tuomasyhteisö ry ja Cantores Minores -kannatusyhdistys ry), kohdistetaan jatkossa tilojen käytöstä sisäistä vuokraa vastaava kustannus. Vastaava summa on huomioitu erillisenä tila-avustuksena sopimuksissa. Tavoitteena on tehdä seurakuntayhtymän kokonaistuki nykyistä näkyvämmäksi sekä kannustaa kumppaneita huomioimaan tilakustannukset osana omaa varainhankintaansa. Muutoksella ei synny yhteistyökumppaneille vuokrasuhteeseen rinnastuvaa asemaa suhteessa seurakuntayhtymän kiinteistöihin, eikä järjestely muuta seurakuntayhtymän toimivaltaa päättää tilojen käytöstä, kehittämisestä tai sisäisistä vuokrista.

Esitetty ratkaisu tukee Kirkko Helsingissä -strategiassa määriteltyjä tavoitteita vahvistaa verkostomaista toimintatapaa, vapaaehtoisuutta, hengellistä elämää, kirkkomusiikkia, ekumeenista yhteistyötä, kansainvälisiä yhteyksiä sekä helsinkiläisten osallisuutta kirkon toimintaan.

Avustusten käyttäminen, raportointi ja takaisinperintä

Avustusten käyttöä, raportointia ja valvontaa on tarkennettu uudella sopimuskaudella. Avustus tulee käyttää sopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseen, ja sen käytön tulee olla tarkoituksenmukaista, kohtuullista ja avustettavan toiminnan laajuuteen nähden perusteltua. Kumppanit raportoivat vuosittain toiminnan toteutumisesta, tavoitteiden saavuttamisesta sekä avustuksen käytöstä osana toimintakertomuksia, taloudellista raportointia ja yhteistyötapaamisia.

Helsingin seurakuntayhtymällä on oikeus pyytää avustuksen käytön todentamiseksi tarpeellisia selvityksiä. Mikäli avustusta käytetään olennaisesti vastoin sopimuksen ehtoja, annetaan virheellisiä tietoja tai avustuksen käyttötarkoitus muuttuu ilman seurakuntayhtymän hyväksyntää, voidaan avustuksen maksaminen keskeyttää tai perusteettomasti käytetty avustus periä osittain tai kokonaan takaisin. Uudistettujen sopimusten tavoitteena on yhdenmukaistaa strategisten kumppanuuksien seurantaa sekä vahvistaa avustusten käytön läpinäkyvyyttä ja vaikuttavuuden arviointia.

Aikataulu

Kumppanuusneuvottelut käytiin kunkin yhteistyökumppanin kanssa erikseen touko-kesäkuussa 2026, pois lukien Gospel Helsinki ry, jonka kanssa asiasta on keskusteltu lokakuussa 2026. Kevään neuvotteluihin osallistuivat Helsingin

seurakuntayhtymän puolelta seurakuntayhtymän johtaja (vs.) Stefan Forsén, yhteisen seurakuntatyön johtaja (vs.) Jussi Murtovuori sekä seurakuntayhtymän johtajan erityisavustaja Lasse Mäki.

Sopimusluonnokset on valmisteltu syksyn 2026 aikana yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Päätöksen jälkeen sopimukset viimeistellään ja allekirjoitetaan siten, että uusi sopimuskausi alkaa 1.1.2027. Sopimuskauden aikana kumppanuuksille määriteltujen tavoitteiden toteutumista seurataan, ja kumppaneiden kanssa järjestetään vähintään vuosittaiset seurantakeskustelut.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Esitetyt kumppanuussopimukset vahvistavat Helsingin seurakuntayhtymän mahdollisuuksia toteuttaa perustehtävänsä yhteistyössä sellaisten toimijoiden kanssa, joiden toiminnalla on seurakuntarajat ylittävä ja kaupunkitasoinen merkitys. Kumppanuuksien kautta tuetaan muun muassa jumalanpalveluselämää, kirkkomusiikkia, vapaaehtoistoimintaa, kristillistä kasvatusta, ekumeenista yhteistyötä, kansainvälisiä verkostoja sekä nuorten aikuisten tavoittamista.

Esitys toteuttaa osaltaan Kirkko Helsingissä -strategian tavoitteita vahvistamalla verkostomaista toimintatapaa, osallisuutta, vapaaehtoisuutta ja strategisia kumppanuuksia. Päätöksellä arvioidaan olevan myönteisiä lapsivaikutuksia kumppanuuden luonteen mukaan.

Kumppanuuksien taloudelliset vaikutukset muodostuvat kumppanuusavustuksista sekä tilojen käyttöön liittyvistä järjestelyistä. Jatkossa vuosittaiset sisäiset vuokrat on tarkoitus sisällyttää avustussummiin niillä kumppaneilla, joita asia koskee, ja edesauttaa samalla kumppaneiden mahdollisuuksia hakea toimintaansa muuta ulkoista rahoitusta. Esityksellä lisätään seurakuntayhtymän tuen läpinäkyvyyttä tekemällä tilojen käytöstä aiheutuvat kustannukset näkyviksi osaksi kumppaneiden taloutta.

Asian keskeiset riskit liittyvät kumppanuuksien tavoitteiden saavuttamiseen, toiminnan vaikuttavuuden osoittamiseen, kumppaniorganisaatioiden toimintaympäristön muutoksiin sekä yhteistyön jatkuvuuteen. Näitä riskejä hallitaan määräaikaikaisilla sopimuksilla, yhteisesti sovituilla tavoitteilla, säännöllisellä seurannalla sekä vuosittaisilla yhteistyöneuvotteluilla.

Julkisuus

Avustussopimukset tulevat julkisiksi, kun osapuolet ovat ne allekirjoittaneet (julkisuuslaki 6 §). Mahdolliset salassa pidettävät tiedot arvioidaan erikseen julkisuuslain 24 §:n alakohdan 20 perusteella.

Toimivallan perusteet

Hallintosäännön 4 luvun 7 § kohta 4

Lisätiedot

Yhteisen seurakuntatyön johtaja (vs.) Jussi Murtovuori, jussi.murtovuori@evl.fi
Seurakuntayhtymän johtajan erityisavustaja Lasse Mäki, lasse.maki@evl.fi

Jakelu

Cantores Minores -kannatusyhdistys ry
Gospel Helsinki ry
Kotiryhmäverkosto ry
Suomen Anglikaaninen kirkko
Suomen Merimieskirkko sr

Tuomasyhteisö ry